Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (ensimmäinen jaosto)

3 päivänä kesäkuuta 2021*

Ennakkoratkaisupyyntö – Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artikla – Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka – Kansainvälinen suojelu – Direktiivi 2013/33/EU – 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohta – Kansainvälisen suojelun hakijoiden säilöönotto – Direktiivin 2008/115/EY mukaisen palauttamismenettelyn yhteydessä säilöön otettu hakija, jonka osalta on perusteltua uskoa, että hän tekee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lähinnä viivyttääkseen tai häiritäkseen palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa – Puolueettomat perusteet, joihin tämä perusteltu usko voidaan perustaa – Hakija, jolla on jo ollut mahdollisuus päästä turvapaikkamenettelyyn

Asiassa C-186/21 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Upravno sodišče (hallinnollinen tuomioistuin, Slovenia) on esittänyt 15.3.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 25.3.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

J.A.

vastaan

Slovenian tasavalta,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan (esittelevä tuomari) ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklan mukaisesti,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: sloveeni.

määräyksen

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/33/EU (EUVL L 180, s. 96) 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat J.A. ja Slovenian tasavalta ja jossa on kyse J.A:n hallinnollisesta säilöönotosta kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen yhteydessä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2008/115/EY

3 Jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16.12.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY (EUVL 2008, L 348, s. 98) 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä säädetään yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä, joita jäsenvaltioiden on yhteisön oikeuden yleisperiaatteisiin kuuluvien perusoikeuksien sekä kansainvälisen oikeuden mukaisesti sovellettava palauttaessaan laittomasti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia, mukaan luettuina pakolaisten suojeluun ja ihmisoikeuksiin liittyvät velvoitteet.”

4 Tämän direktiivin 6 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltion on tehtävä palauttamispäätös sen alueella laittomasti oleskelevista kolmansien maiden kansalaisista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2–5 kohdassa tarkoitettujen poikkeusten soveltamista.”

5 Mainitun direktiivin 15 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat ottaa säilöön palauttamismenettelyjen kohteena olevan kolmannen maan kansalaisen palauttamisen valmistelemiseksi ja/tai henkilön poistamiseksi maasta vain, jos muita riittäviä mutta lievempiä keinoja ei voida soveltaa tehokkaasti tietyssä tapauksessa, erityisesti kun

a) on olemassa pakenemisen vaara; tai

b) asianomainen kolmannen maan kansalainen välttelee tai vaikeuttaa palauttamisen valmisteluja tai maastapoistamista.

Säilöönoton on oltava mahdollisimman lyhytaikainen ja sitä saa jatkaa vain niin kauan kuin asianmukaisella ripeydellä hoidettavat maastapoistamisjärjestelyt ovat kesken.”

Direktiivi 2013/33

6 Direktiivin 2013/33 johdanto-osan 15 ja 20 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(15) Hakijoiden säilöönotossa olisi sovellettava periaatetta, jonka mukaan ketään ei pitäisi ottaa säilöön vain siitä syystä, että hän hakee kansainvälistä suojelua, ja olisi erityisesti noudatettava jäsenvaltioiden kansainvälisiä oikeudellisia velvoitteita ja Geneven yleissopimuksen 31 artiklan

määräyksiä. Hakijoiden säilöönoton olisi tapahduttava ainoastaan tässä direktiivissä säädetyissä selvästi määritellyissä poikkeuksellisissa olosuhteissa ja noudattaen tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteita sekä tällaisen säilöönoton toteuttamistavan että sen tarkoituksen osalta. Säilöön otetulla hakijalla olisi oltava tosiasiallinen mahdollisuus käyttää tarvittavia menettelyllisiä takeita, kuten oikeussuojakeinoja kansallisessa oikeusviranomaisessa.

– –

(20) Hakijoiden fyysisen ja psyykkisen koskemattomuuden turvaamiseksi säilöönottoon olisi turvauduttava viimeisenä keinona, ja sitä saadaan käyttää vasta, kun kaikki säilöönotolle vaihtoehtoiset toimenpiteet, jotka eivät sisällä vapauden menettämistä, on tutkittu asianmukaisesti. Säilöönotolle vaihtoehtoisissa toimenpiteissä on kunnioitettava hakijoiden perustavanlaatuisia ihmisoikeuksia.”

7 Tämän direktiivin 8 artiklassa, jonka otsikko on ”Säilöönotto”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot eivät saa ottaa ketään säilöön vain siitä syystä, että hän on kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU [(EUVL 2013, L 180, s 60)] mukainen hakija.

2. Jäsenvaltiot voivat tarpeen mukaan kunkin tapauksen yksilöllisen arvioinnin perusteella ottaa hakijan säilöön, jos lievempiä vaihtoehtoisia keinoja ei voida soveltaa tehokkaasti.

3. Hakija voidaan ottaa säilöön ainoastaan

– –

d) jos hänet on otettu säilöön [direktiivin 2008/115/EY] mukaisen palauttamismenettelyn yhteydessä palauttamisen valmistelemiseksi ja/tai maastapoistamiseksi ja asianomainen jäsenvaltio voi todeta puolueettomin perustein, mukaan lukien se, että hakijalla on jo ollut mahdollisuus päästä turvapaikkamenettelyyn, että on perusteltua uskoa, että hakija tekee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lähinnä viivyttääkseen tai häiritäkseen palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa;

– –

Säilöönoton perusteista on säädettävä kansallisessa lainsäädännössä.

– –”

Slovenian oikeus

8 Kansainvälistä suojelua koskevan lain (Zakon o mednarodni zaščiti), joka on annettu 4.3.2016 (Uradni list RS, nro 16/17, jäljempänä ZMZ-1), 84 §:n 1 momentin kolmannesta luetelmakohdasta ilmenee, että toimivaltainen viranomainen voi ottaa kansainvälisen suojelun hakijan säilöön turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksen tiloissa, kun hakijaa koskee 16.6.2011 annetun ulkomaalaislain Zakon o tujcih (Uradni list RS, nº 1/18) mukainen hallinnollinen säilöönotto palauttamis- tai maastapoistamismenettelyn täytäntöönpanoa varten ja kun on perusteltua uskoa, että hakija tekee hakemuksensa lähinnä viivyttääkseen tai häiritäkseen maastapoistamisen täytäntöönpanoa, vaikka hänellä on jo aiemmassa vaiheessa ollut mahdollisuus tehdä tällainen hakemus.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

9 J.A. on Bosnia ja Hertsegovinan kansalainen, joka jätti tarkemmin määrittelemättömänä ajankohtana Sloveniassa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, joka hylättiin 24.2.2020 tehdyllä päätöksellä, joka sai lainvoiman 11.1.2021 ja tuli täytäntöönpanokelpoiseksi 11.2.2021.

10 Tätä hakemusta koskevan menettelyn kuluessa Okrožno sodišče v Ljubljani (Ljubljanan alueellinen tuomioistuin, Slovenia) tuomitsi J.A:n 6.11.2018 antamallaan tuomiolla yhden vuoden vapausrangaistukseen laittomasta uhkauksesta, pahoinpitelystä ja vahingonteosta. Valitusasteena toiminut Višje sodišče v Ljubljani (Ljubljanan ylioikeus, Slovenia) tuomitsi J.A:n 23.5.2019 antamallaan tuomiolla yhden vuoden ja kolmen kuukauden pituiseen vankeusrangaistukseen ja asetti hänelle oheisrangaistuksena kolmen vuoden maahantulo- ja oleskelukiellon. J.A. oli yhä suorittamassa vapausrangaistustaan vankilassa, kun päätös hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa hylkäämisestä tuli täytäntöönpanokelpoiseksi 11.2.2021.

11 Kun J.A. oli suorittanut vapausrangaistuksensa, hänestä huolehtivat Slovenian poliisiviranomaiset, joille hän ilmaisi halunsa tehdä uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen. Näiden viranomaisten 27.2.2021 laatiman pöytäkirjamerkinnän mukaan J.A. viittasi tässä yhteydessä tappouhkauksiin, joiden kohteeksi hän joutuu kotimaassaan.

12 J.A. siirrettiin Ljubljanan (Slovenia) turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukseen, ja hänelle annettiin uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa tekemisen jälkeen suullisesti tiedoksi häneen kohdistettu hallinnollinen säilöönotto.

13 Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije (Slovenian tasavallan sisäministeriö, jäljempänä sisäministeriö) teki 1.3.2021 muodollisesti ZMZ-1:n 84 §:n 1 momentin kolmannen luetelmakohdan nojalla päätöksen, jossa määrättiin J.A:n säilöönotosta Postojnan (Slovenia) ulkomaalaisten säilöönottolaitoksen tiloissa 27.2.2021 alkaen säilöönoton edellytysten lakkaamiseen saakka, kuitenkin niin, että säilöönotto päättyy 27.5.2021, rajoittamatta mahdollisuutta pidentää sitä yhdellä kuukaudella. Tätä päätöstä perusteltiin sillä, että J.A. oli jo ulkomaalaislain nojalla otettu säilöön häntä vastaan aloitetun palauttamismenettelyn vuoksi ja että oli perusteltua uskoa, että hän oli tehnyt uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen vain viivyttääkseen tai häiritäkseen maastapoistamistaan, vaikka hänellä oli ollut mahdollisuus tehdä tällainen hakemus aikaisemmassa vaiheessa.

14 Sisäministeriö katsoi viimeksi mainitun seikan osalta, että J.A. oli ilmaissut aikomuksensa tehdä uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus vasta silloin, kun oli käynyt selväksi, että menettely hänen poistamisekseen Slovenian alueelta käynnistettäisiin oheisseuraamuksena määrätyn maahantulo- ja oleskelukiellon täytäntöön panemiseksi. J.A. olisi nimittäin voinut jo silloin, kun hänen ensimmäisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa hylkäävästä päätöksestä tuli täytäntöönpanokelpoinen, ilmoittaa vankilan, jossa hän suoritti vapausrangaistustaan, henkilökunnalle aikomuksestaan tehdä tällainen hakemus. Sisäministeriö päätteli tästä näin ollen, että J.A. oli tehnyt hakemuksensa lähinnä viivyttääkseen tai häiritäkseen Slovenian alueelta maastapoistamistaan, mitä sen mukaan tukee se, että J.A. ei ollut esittänyt uuden hakemuksensa tueksi mitään uutta tosiseikkaa tai todistetta verrattuna niihin, joihin oli vedottu ensimmäisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen yhteydessä.

15 J.A. valitti sisäasiainministeriön päätöksestä Upravno sodiščeen (hallintotuomioistuin, Slovenia). Hän katsoo, että hänen säilöönottoaan ei voida perustaa ZMZ-1:n 84 §:n 1 momentin kolmanteen luetelmakohtaan, koska tässä säännöksessä ei vahvisteta puolueettomia perusteita sen arvioimiseksi, onko hän ilmaissut aikomuksensa tehdä uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus lähinnä viivyttääkseen Slovenian alueelta maastapoistamisensa täytäntöönpanoa.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin määräsi 11.3.2021 J.A:n hakemuksesta välitoimimenettelyssä, että tämän säilöönotto toteutetaan Ljubljanan turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksessa siihen saakka, kunnes valitusasiassa on annettu lopullinen asiaratkaisu, tai viimeistään sisäministeriön päätöksessä tarkoitetun määräajan päättymiseen saakka.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää unionin tuomioistuinta soveltamaan työjärjestyksen 107 artiklan mukaista kiireellistä ennakkoratkaisumenettelyä ja selittää samalla, että J.A:n tekemän valituksen ratkaisu riippuu direktiivin 2013/33 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdan, joka on saatettu osaksi kansallista oikeutta ZMZ-1:n 84 §:n 1 momentin kolmannella luetelmakohdalla, tulkinnasta.

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tältä osin, säädetäänkö ZMZ-1:n 84 §:n 1 momentin kolmannessa luetelmakohdassa direktiivin 2013/33 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdassa tarkoitetusta puolueettomasta perusteesta, kun siinä säädetään, että J.A:n kaltaisessa tilanteessa olevalla henkilöllä on jo oltava ollut mahdollisuus hakea kansainvälistä suojelua.

19 Tässä yhteydessä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että kun otetaan huomioon direktiivin 2013/33 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa käytetty ilmaisu ”mukaan lukien”, voitaisiin väittää, että tässä säännöksessä tarkoitettu ”se, että hakijalla on jo ollut mahdollisuus päästä turvapaikkamenettelyyn”, on mainitussa säännöksessä tarkoitettu ”puolueeton peruste”, joka vastaisi ZMZ-1:n 84 §:n 1 momentin kolmannessa luetelmakohdassa säädettyä perustetta. Näissä olosuhteissa sillä, että Slovenian lainsäätäjä ei ole tässä viimeksi mainitussa säännöksessä vahvistanut muita puolueettomia perusteita, ei voi olla mitään vaikutusta asiaan, jossa, kuten käsiteltävässä asiassa, kansalliset viranomaiset ovat vedonneet ainoastaan tämän puolueettoman perusteen täyttymiseen säilöönottoa koskevan päätöksen perusteluksi.

20 Jos tällaista tulkintaa ei hyväksytä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, olisiko kansallisen lainsäätäjän pitänyt direktiiviä 2013/33 täytäntöön pannessaan oikeudellisen ennakoitavuuden ja syrjintäkiellon periaatteen ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattamisen sekä tämän direktiivin johdanto-osan 15 perustelukappaleen perusteella vahvistaa sitovan, selkeän ja yleisen säännöksen yhteydessä puolueettomat perusteet, joiden perusteella kansalliset viranomaiset voivat sen ennalta tehdyn toteamuksen lisäksi, että asianomaisella henkilöllä on ollut mahdollisuus tehdä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, päätellä, että on perusteltua uskoa, että hakija tekee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lähinnä viivyttääkseen tai häiritäkseen palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että tämän lähestymistavan mukaisesti pääasiassa kyseessä oleva sisäasiainministeriön päätös olisi kumottava sen vuoksi, että ZMZ-1:ssä ei määritellä nimenomaisesti puolueettomia perusteita, jotka kansallisten viranomaisten on otettava huomioon.

21 Tässä asiayhteydessä Upravno sodišče päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko direktiivin [2013/33] 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohtaa tulkittava siten, että ilmaisulla ’mukaan lukien’ puolueettomaksi perusteeksi luokitellaan nimenomaisesti ’se, että hakijalla on jo ollut mahdollisuus päästä turvapaikkamenettelyyn’?

2) Jos tähän kysymykseen vastataan kieltävästi, onko direktiivin [2013/33] 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohtaa tulkittava siten, että kuvatuissa olosuhteissa säilöönotto voidaan hyväksyä ainoastaan ennalta määritettyjen puolueettomien perusteiden ja sen ennalta tehdyn toteamuksen perusteella, että hakijalla on jo ollut mahdollisuus tehdä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, minkä perusteella voitaisiin katsoa, että on perusteltua uskoa, että kyseinen hakemus on tehty lähinnä palauttamispäätöksen täytäntöönpanon viivyttämiseksi tai häiritsemiseksi?”

Kiireellinen menettely

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa tarkoitetussa kiireellisessä menettelyssä.

23 Kyseinen tuomioistuin esittää pyyntönsä tueksi, että J.A:han kohdistuu hallinnollinen säilöönottotoimenpide ja että säilöönoton jatkaminen riippuu pääasian oikeusriidan ratkaisusta.

24 Tältä osin on todettava ensinnäkin, että ennakkoratkaisupyyntö koskee direktiivin 2013/33 tulkintaa; tämä direktiivi kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston, joka koskee vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta, alaan. Ennakkoratkaisupyyntö voidaan siis käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

25 Toiseksi kiireellisyysedellytyksestä on korostettava, että tämä edellytys täyttyy erityisesti silloin, kun asianomaiseen henkilöön kohdistuu parhaillaan vapaudenriisto ja kun hänen säilössä pitämisensä riippuu pääasian ratkaisusta. Tältä osin kyseessä olevan henkilön tilannetta on arvioitava sellaisena kuin se on ajankohtana, jolloin tutkitaan pyyntö ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä menettelyssä (tuomio 14.5.2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 99 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kolmannen maan kansalaisen sijoittaminen säilöönottoyksikköön joko hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa käsittelyn aikana tai hänen poistamisekseen maasta on vapaudenriiston käsittävä toimenpide (tuomio 14.5.2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 100 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasian valittaja on ollut vapautensa menettäneenä kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseensa liittyvästä säilöönotostaan lähtien ja että hänen pitämisensä säilössä riippuu pääasian oikeusriidan ratkaisusta, koska sisäministeriön päätöksen kumoaminen voisi päättää säilöönoton.

28 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyyntö tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä on hyväksyttävä.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

29 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklassa määrätään, että jos ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä tai jos ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta ei ole perusteltua epäilystä, unionin tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

30 Käsiteltävään asiaan on sovellettava tätä määräystä.

Ensimmäisen kysymyksen tarkastelu

31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2013/33 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohtaa tulkittava siten, että se, että kansainvälisen suojelun hakijalla on jo ollut mahdollisuus päästä turvapaikkamenettelyyn, on kyseisessä säännöksessä tarkoitettu puolueeton peruste.

32 Muistutettakoon tältä osin, että direktiivin 2013/33 8 artiklan 1 kohdasta ilmenee, etteivät jäsenvaltiot saa ottaa henkilöä säilöön vain siitä syystä, että hän on hakenut kansainvälistä suojelua.

33 Lisäksi kyseisen direktiivin 8 artiklan 2 kohdan mukaan säilöönotto voidaan toteuttaa vain tarpeen mukaan kunkin tapauksen yksilöllisen arvioinnin perusteella, jos lievempiä vaihtoehtoisia keinoja ei voida soveltaa tehokkaasti. Tästä seuraa, että kansalliset viranomaiset voivat ottaa kansainvälisen suojelun hakijan säilöön vasta sen jälkeen, kun ne ovat selvittäneet tapauskohtaisesti, onko säilöönotto oikeassa suhteessa sillä tavoiteltuihin päämääriin, ja tällainen selvittäminen edellyttää etenkin sen varmistamista, että säilöönottoon turvaudutaan vain viimesijaisesti (ks. vastaavasti tuomio 17.12.2020, komissio v. Unkari (Kansainvälisen suojelun hakijoiden vastaanotto), C-808/18, EU:C:2020:1029, 175 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 14.5.2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 258 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että direktiivin 2013/33 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa luetellaan tyhjentävästi ne eri perusteet, joilla kansainvälisen suojelun hakijan säilöönotto voidaan oikeuttaa, ja että kukin näistä perusteista vastaa tiettyä tarvetta ja on luonteeltaan itsenäinen (tuomio 17.12.2020, komissio v. Unkari (Kansainvälisen suojelun hakijoiden vastaanotto), C-808/18, EU:C:2020:1029, 168 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

35 Siltä osin kuin kyse on erityisemmin direktiivin 2013/33 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdassa tarkoitetusta säilöönottoperusteesta, on niin, että kyseisen säännöksen mukaan kansainvälisen suojelun hakija voidaan ottaa säilöön tämän direktiivin perusteella, jos hänet on jo otettu säilöön direktiivin 2008/115 mukaisen palauttamismenettelyn yhteydessä hänen palauttamisensa valmistelemiseksi ja/tai hänen maastapoistamisekseen, ja asianomainen jäsenvaltio voi todeta puolueettomin perustein, mukaan lukien se, että hakijalla on jo ollut mahdollisuus päästä turvapaikkamenettelyyn, että on perusteltua uskoa, että hakija tekee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lähinnä viivyttääkseen tai häiritäkseen palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa.

36 Direktiivin 2013/33 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdassa tarkoitettuun säilöönottoperusteeseen sovelletaan siten kahta erillistä kumulatiivista edellytystä. On tarpeen yhtäältä, että kansainvälistä suojelua hakeva on jo otettu säilöön maastapoistamista varten direktiivin 2008/115 IV luvun nojalla, ja toisaalta, että puolueettomin perustein on perusteltua uskoa, että hakija tekee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lähinnä viivyttääkseen tai häiritäkseen palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa.

37 Puolueettomista perusteista, joihin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on direktiivin 2013/33 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdan nojalla perustettava perusteltu uskonsa, on todettava, että vaikka tässä säännöksessä ei määritellä puolueettomien perusteiden käsitettä, siinä tarjotaan esimerkki perusteesta, johon nämä viranomaiset voivat vedota, eli se, että kansainvälisen suojelun hakijalla on jo ollut mahdollisuus päästä turvapaikkamenettelyyn.

38 Se, että tässä säännöksessä käytetään ilmaisua ”mukaan lukien”, joka yleiskielessä on synonyymi sanoille ”kuten”, ”esimerkiksi”, ”muun muassa” tai ”samalla tavoin kuin”, osoittaa nimittäin yksiselitteisesti, että unionin lainsäätäjä on halunnut antaa esimerkin puolueettomasta perusteesta, johon toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat vedota perustellakseen sen, että on perusteltua uskoa, että hakija tekee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lähinnä viivyttääkseen tai häiritäkseen palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa.

39 Näin ollen on katsottava, että se, että kansainvälistä suojelua hakevalla henkilöllä on jo ollut mahdollisuus päästä turvapaikkamenettelyyn, on yksi niistä puolueettomista perusteista, joihin toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat vedota perustellakseen sen, että on perusteltua uskoa, että asianomainen henkilö tekee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lähinnä viivyttääkseen tai häiritäkseen palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa.

40 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2013/33 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohtaa on tulkittava siten, että se, että kansainvälisen suojelun hakijalla on jo ollut mahdollisuus päästä turvapaikkamenettelyyn, on kyseisessä säännöksessä tarkoitettu puolueeton peruste.

Toisen kysymyksen tarkastelu

41 Koska toinen kysymys on esitetty siltä varalta, että ensimmäiseen kysymykseen vastattaisiin kieltävästi, siihen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on määrännyt seuraavaa:

Kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/33/EU 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohtaa on tulkittava siten, että se, että kansainvälisen suojelun hakijalla on jo ollut mahdollisuus päästä turvapaikkamenettelyyn, on kyseisessä säännöksessä tarkoitettu puolueeton peruste.

Allekirjoitukset